

El “factor Oskar” sacseja l’Alemanya políticament correcta

Oskar Lafontaine va arribar per sorpresa a president del Partit Socialdemòcrata alemany l'any 1995. Després va ser ministre de Finances en el primer govern de Schröder, amb qui va troncar, també de manera intempestiva, el 1999.

Agitador, populista, depredador i polític sense escrúpols animat pel neguit de revenja. De tot això titlla la classe política tradicional Oskar Lafontaine, i de motius no els en manquen. Oskar, l’home que va arribar a la presidència del Partit Socialdemòcrata amb un “colp d’estat” i després la va engegar empipat amb Gerhard Schröder, no ha perdut el temps a aixecar el dit tan bon punt el seu antic amic s’ha decidit per avançar les eleccions.

Quatre dies després que Schröder reaccionés al “Waterloo socialdemòcrata”

Oskar Lafontaine, el “Napoleó del Sarre”, ha tornat a la política per trencar les normes políticament correctes. Ha creat del no res una plataforma d’esquerra que les enquestes situen com a tercera força, gràcies al vot de càstig. El seu enemic número 1 teòric és el canceller Gerhard Schröder. Però pot fer volar els plans de la conservadora Angela Merkel.

Ara que Schroöder va de baixa, les enquestes han convertit Lafontaine, en tàndem amb el postcomunista de l'Est Gregor Gysi, en el nom que pot fer o desfer un hipotètic nou govern

—la derrota a Renània del Nord-Westfàlia, el passat 22 de maig— amb la proposta de passar la veu al poble i convocar eleccions, Oskar va tornar el carnet del partit en què va militar durant 39 anys. Ho va anunciar des del *Bild*, el diari més llegit d'Europa i exponent de la premsa groga alemanya. No es va conformar amb això, sinó que va cridar a la unificació de l'esquerra i es va "oferir" a liderar una aliança entre la dissidència socialdemòcrata i els post-comunistes de l'est. Era una declaració de guerra a Schröder, qui, des que Lafontaine va deixar intempestivament el seu primer govern l'any 1999, no pronunciava en públic el seu nom.

En aquell moment encara no se sabia quin seria el camí de Schröder per anar a parar a les urnes ni, encara menys, si el president Horst Koehler acceptaria aquesta via i el rigorosíssim Tribunal Constitucional li donaria el vistiplau. Mentre els juristes analitzaven la legitimitat o no de l'avançament dels comicis, la demoscòpia ha convertit Lafontaine en el nom que pot fer o desfer un hipotètic nou govern.

El "faktor Oskar" està activat.

Del no res a l'11 o el 12%, a escala nacional, i possiblement la primera força en tota la antiga Alemanya comunista, segons els sondeigs. Els efectes col·laterals del seu atac a Schröder poden enfonsar els plans d'Angela Merkel, la líder de la CDU, de formar un govern tranquil amb els liberals. Una cinquena força per damunt del 10% obliga a redistribuir el pastís parlamentari. Merkel no en tindria prou amb els liberals, sinó que es podria veure forçada a la gran coalició amb els socialdemòcrates. Alguns analistes veuen l'alternativa en una cooperació entre els socialdemòcrates, els verds i els aliats de Lafontaine, evidentment sense Schröder.

Oskar té el company de tàndem perfecte: Gregor Gysi, tan mediàtic com

ell i l'arquitecte de la revitalització del Partit del Socialisme Democràtic, el PDS, després de la caiguda del Mur de Berlín. Gysi ha capitalitzat el vot de protesta de l'Est tots aquests anys i ha fet del seu partit, hereu del règim del Mur, una força consolidada en aquesta meitat del país. Els intents d'arraconament a què els va sotmetre Helmut Kohl, amb una virulència pròpia de la guerra freda, no van funcionar i ara són socis de govern de la ciutat-estat de Berlín. Però fins ara no han arrelat a l'oest. L'aliança amb Lafontaine va suposat un sacrifici: han hagut d'esborrar-se el mot "socialisme" del nom —inacceptable per als col·legues de l'oest— per rebatejar-se com a Partit de l'Esquerra. Una part de les bases ho viu com una traïció, l'altra com el salt a la Bundesliga.

El tàndem Lafontaine-Gysi es presenta com a garant contra el desmantellament de la justícia social emprès per Schröder. Se'ls calcula el vot fidel del PDS (5% de mitjana nacional), sumat al 2% que té la dissidència socialdemòcrata, un altre 2 o 3% d'electors que no anirien a votar i un 2%, diuen, de l'extrema dreta.

Aquest és l'estigma que arrossega Lafontaine: el coqueteig amb els grups radicals. Una sola paraula, *Fremdarbeiter* —terme dels nazis per referir-se als treballadors estrangers—, pronunciada en un acte de campanya va desfermar un allau de crítiques de tots els partits. Gysi es va portar les mans al cap i els seus "soldats" van tremolar pensant on els portaria el seu nou aliat. La resta de partits van voler creure que amb això s'havia desemmascarat l'agitador Oskar.

Ell es va disculpar i va deixar rodar la pilota, mentre l'ultradreta difonia per Internet missatges de benvinguda al nou "camarada". Lafontaine és home avesat a l'escàndol. Des dels seus temps com a primer ministre al *land* del Sarre s'ha fet amb aquest joc. Va ser el "Napoleó del Sarre" entre 1985 i 1998. Des d'aquest petit estat —a tocar amb França— va omplir titulars per les seves amistats amb els baixos fons locals i el cobrament de dobles sous. Va ser víctima d'un atemptat en un míting, en 1990, en què una dona transtornada va voler tallar-li el coll. Aquell mateix any es va estavellar contra Helmut Kohl: va obtenir un 33,5%, aleshores un rècord a la baixa per als socialdemòcrates. Va criticar la reunificació de Kohl i del Bundesbank, va qualificar de "borratxera" l'estat d'ànim d'Alemanya després de la caiguda del Mur i va arribar a la presidència socialdemòcrata el 1995, gràcies a un vibrant discurs que va deixar en evidència el candidat oficial del partit, el tímid Rudolf Scharping.

La imatge més recordada ara és, però, la de Lafontaine al seu xalet al Sarre, amb el seu filllet Maurice sobre les espatlles, uns dies després de l'11 de març de 1999 en què va dimitir com a president del SPD i ministre de Finances. Els seus arguments van venir uns mesos després, en forma d'èxit literari amb el títol *El cor batega a l'esquerra*, on posava com un drap Schröder. Des d'aleshores, no ha deixat d'atacar-lo i de cobrar sous milionaris per les seves col·laboracions al *Bild* o a tertúlies televisives. Alguns veuen la seva aliança com un foc d'encenalls, altres com la força que trencarà el pastís parlamentari alemany.

Gemma C. Serra
Berlín